

Kaip kreiptis į teismą? - Belgija

TURINIO LENTELE

- 1 Ar turiu kreiptis į teismą, ar yra alternatyvų?
- 2 Ar nustatytas ieškinio senaties terminas?
- 3 Ar turėčiau kreiptis į šios valstybės narės teismą?
- 4 Jei taip, į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis – pagal savo arba atsakovo gyvenamąją vietą ar pagal kitus bylos teisingumo kriterijus?
- 5 Į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis, atsižvelgiant į ieškinio pobūdį ir ginčijamos sumos dydį?
- 6 Ar galiu pareikšti ieškinį teismui pats, ar turiu kreiptis į tarpininką – advokatą?
- 7 Kur konkrečiai turiu kreiptis dėl ieškinio pareiškimo – į teismo priimamąjį, teismo sekretoriatą ar kitą administracinį padalinį?
- 8 Kuria kalba galiu pareikšti ieškinį? Ar galiu ieškinį pareikšti žodžiu, ar jį būtina teikti raštu? Ar galiu siųsti ieškinį faksu arba elektroniniu paštu?
- 9 Ar yra nustatytos specialios ieškinio pareiškimo formos, o jeigu jų nėra, kaip turiu išdėstyti ieškinį? Koks turi būti ieškinio turinys?
- 10 Ar reikia mokėti teismo mokestį? Jeigu taip, kada? Ar turiu mokėti advokatui nuo pat ieškinio pareiškimo?
- 11 Ar galiu gauti nemokamą teisinę pagalbą?
- 12 Nuo kurio momento mano ieškinys laikomas oficialiai pareikštu? Ar institucijos praneš, ar mano ieškinys pareikštas tinkamai?
- 13 Ar gausiu išsamią informaciją apie bylos tvarkaraštį (pvz., kada atvykti į bylos svarstymą)?

1 Ar turiu kreiptis į teismą, ar yra alternatyvų?

Geriau būtų pasinaudoti „Alternatyvaus ginčų sprendimo sistema“ (žr. atitinkamą informacijos rinkinį) kai kuriuos trumpus ieškinio senaties terminus kyla rimta grėsmė, kad senaties terminas gali būti praleistas.

2 Ar nustatytas ieškinio senaties terminas?

Terminai teismo procesui pradėti skiriasi, jie priklauso nuo bylos. Į klausimus apie terminus gali atsakyti advokatas arba departamentas, teikiantis piliečiams informaciją apie teisę kreiptis į teismą.

3 Ar turėčiau kreiptis į šios valstybės narės teismą?

Žr. informacijos rinkinį „Teismų jurisdikcija“.

jeigu jis atitinka jų pasirinktos valstybės arba susitarimo sudarymo vietos valstybės teisės reikalavimus.

4 Jei taip, į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis – pagal savo arba atsakovo gyvenamąją vietą ar pagal kitus bylos teisingumo kriterijus?

Žr. informacijos rinkinį „Teismų jurisdikcija. Belgija“.

5 | kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis, atsižvelgiant į ieškinio pobūdį ir ginčijamos sumos dydį?

Žr. informacijos rinkinį „Teismų jurisdikcija. Belgija“.

6 Ar galiu pareikšti ieškinį teismui pats, ar turiu kreiptis į tarpininką – advokatą?

Iš esmės proceso šalys turi atvykti asmeniškai arba joms privalo atstovauti advokatas, kaip numatyta Teismų kodekso (ol. *Gerech elijk Wetboek*) 728 straipsnio 1 dalyje.

Taigi, išskyrus procesą kasaciniame teisme (ol. *Hof van Cassatie*) (Teismų kodekso 478 ir 1080 straipsniai), proceso šalys gali asmeniškai atvykti į bendrosios kompetencijos teismus, teikti pareiškimus ir atsiliepimus į ieškinį. Vis dėlto teismas turi teisę atimti šią galimybę, jeigu mano, kad proceso šalys dėl savo charakterio ar nepatyrimo negali tinkamai arba visapusiškai aptarti bylos (Teismų kodekso 758 straipsnis).

Proceso šalys, nusprendusios nepradėti teismo proceso asmeniškai, gali naudotis advokato paslaugomis.

Juridiniams asmenims, pvz., prekybos įmonėms, leidžiama tik atvykti asmeniškai (t. y. per kompetentingų organų tarpininką) arba jiems gali atstovauti advokatas. Jiems neleidžiama naudotis Teismų kodekso 728 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi, kuri toliau paaiškinama išsamiau.

Teismų kodekse galimybė atstovauti proceso šalims iš esmės suteikta tik advokatams. Teismų kodekso 440 straipsnyje teigiama, kad atstovavimo monopolio prerogatyva siejama su teise kreiptis į teismą, dalyvauti teismo procese ir būti ginamam trečiojo asmens. Advokatūros nariai taip pat turi monopolį pasirašyti vienašalius prašymus, jeigu įstatyme nenumatyta kitaip (Teismų kodekso 1026 straipsnio 5 dalis).

Kasaciniame teisme (ol. *Hof van Cassatie*) taikomas teisinis reikalavimas, kad dalyvautų kasacinio teismo advokato statusą turintis advokatas. Šis reikalavimas netaikomas civilinio ieškinio šaliai baudžiamosiose bylose (Teismų kodekso 478 straipsnis).

Tačiau teisės nuostatose numatyta Teismų kodekso 728 straipsnyje pateikto principo išimčių – šiame straipsnyje nustatyta, kad prasidėjus procesui ir vėliau proceso šalys turi atvykti asmeniškai arba joms turi atstovauti advokatas (Teismų kodekso 728 straipsnio 1 ir 2 dalys).

Teisė atstovauti procese jo šaliai taip pat apima teisę pradėti procesą.

Taikos teisme, prekybos teisme ir darbo teisme proceso šalims gali atstovauti ne tik advokatas, bet ir jų sutuoktinis, kraujo ryšiais arba per santuoką susijęs giminaitis, turintis rašytinį ir teismo priimtą įgaliojimą (Teismų kodekso 728 straipsnio 2 dalis).

Darbo teismuose (Teismų kodekso 728 straipsnio 3 dalis):

- darbuotojui (darbuotojo statusą turinčiam asmeniui arba ūkio subjektui) atstovauja darbuotojams atstovaujančios organizacijos įgaliotinis (profesinės sąjungos atstovas), turintis rašytinį įgaliojimą. Profesinės sąjungos atstovas gali darbuotojo vardu atlikti visus šio atstovavimo veiksmus, kreiptis į teismą ir gauti visą korespondenciją, susijusią su procesu ir ginčo sprendimu;
- savarankiškai dirbantiems asmenims ginčiuose, susijusiuose su iš jų statuso kylančiomis jų pačių teisėmis ir pareigomis, taip pat gali atstovauti atitinkamiems asmenims atstovaujančios organizacijos įgaliotinis, jis taip pat gali atstovauti neįgaliesiems;
- su 1974 m. rugpjūčio 7 d. Minimalaus pragyvenimo lygio įgyvendinimo įstatymo taikymu susijusiuose ginčiuose ir su 1976 m. liepos 8 d. Viešųjų socialinės paramos centrų pagrindų įstatymo (ol. *openbare centra voor maatschappelijk welzijn*, OCMW) taikymu susijusiuose ginčiuose suinteresuotajai šaliai taip pat gali padėti ar atstovauti teisės aktuose nurodytų asmenų interesams atstovaujančios socialinės organizacijos įgaliotinis.

Be nurodytų išimčių, esama ir keleto įstatymuose nustatytų išimčių, susijusių su vaiko globos teisėmis ir vaikų pagrobimu.

Tai pirmiausia susiję su bylomis, pradėtomis remiantis:

- 1980 m. spalio 25 d. Hagos konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų, kurioje numatytas vaiko grąžinimas, vaiko globos teisės ar teisės bendrauti su vaiku laikymasis, kitoje šalyje suteiktų teisių bendrauti su vaiku įgyvendinimas, ir
- 1980 m. gegužės 20 d. Europos konvencija dėl sprendimų, susijusių su vaikų globa, pripažinimo ir vykdymo bei vaikų globos atnaujinimo.

Šiais atvejais ieškovui gali atstovauti prokuratūra (Teismų kodekso 1322d straipsnis), jeigu šis ieškovas kreipėsi į centrinę instituciją.

Procedūra, kuria nustatoma, ar asmuo gali pradėti procesą pats, ar reikalinga advokato pagalba, bendrais bruožais aprašyta pirmiau. Be to, turi būti skirstoma ir pagal galimus ieškinio pareiškimo būdus.

Belgijos teisėje numatyti įvairūs būdai pradėti teismo procesą. Ieškinys gali būti pareiškiamas teismo šaukimu, savanorišku atvykimu, *inter partes* pareiškimu arba vienašališku pareiškimu (plg. su toliau pateikta informacija). Ieškinys pareiškiamas paduodant pareiškimą, t. y. teisinį ieškinį asmens teisėms ginti. Tai paprastai įvyksta, kai teismo antstolis įteikia šaukimo raštą.

Iš esmės ieškinys pareiškiamas, kai teismo antstolis įteikia pranešimą, kuriuo proceso šalis šaukiama atvykti (Teismų kodekso 700 straipsnis). Šio bendrojo principo išimtys yra savanoriškas atvykimas, *inter partes* pareiškimas ir vienašališkas pareiškimas.

Toliau pateiktoje lentelėje, atsižvelgiant į ieškinio pareiškimo būdą, parodoma, kas atlieka veiksmus ir ar proceso šaliai privalo atstovauti advokatas.

Veiksmo atlikėjas pagal ieškinio pareiškimo būdą:

Ieškinio pareiškimo būdas

Veiksmo atlikėjas

Šaukimas (Teismų kodekso 727–730 straipsniai)

Ieškovas (arba jo advokatas) prašo teismo antstolio įteikti šaukimą.

Savanoriškas atvykimas (Teismų kodekso 706 straipsnis)

Ginčo šalys (arba jų advokatai) pačios atvyksta į teismą.

Inter partes pareiškimas (Teismų kodekso 1034a–1034e straipsniai)

Ieškinį pareiškia pats ieškovas (arba jo advokatas).

Vienašalis pareiškimas (Teismų kodekso 1025–1034 straipsniai)

Ieškovas (arba jo advokatas).

Ar, atsižvelgiant į ieškinio pareiškimo būdą, proceso šaliai privalo atstovauti advokatas:

Ieškinio pareiškimo būdas

Advokato atstovavimas

Šaukimas

Dalyvavimas galimas, bet neprivalomas

Savanoriškas atvykimas

Rašytinis prašymas pateikti atsiliepimą

Vienašalis pareiškimas

Privalomas dalyvavimas pareiškimui pasirašyti^[1]: jeigu konkrečiai nenurodyta kitaip, pareiškimą gali paduoti tik advokatas (Teismų kodekso 1027 straipsnio 1 dalis)

Ieškinio turinys pagal ieškinio pareiškimo būdą:

Įprastas būdas pareikšti ieškinį – įteikti šaukimą: dalyko apribojimų nėra.

Inter partes pareiškimas (Teismų kodekso 1034a–1034e straipsniai) gali būti naudojamas tam tikrais įstatymo nustatytais atvejais. Svarbiausios nuostatos, pagal kurias procesas pradedamas *inter partes* pareiškimu, yra Teismų kodekso 704 ir 813 straipsniai, 1056 straipsnio 2 dalis, 1193a, 1320, 1344a ir 1371a straipsniai, 1454 straipsnio 2 dalis ir Civilinio kodekso (ol. *Burgerlijk Wetboek*) 228, 331, 331a, 340f ir 487b straipsniai.

Šie straipsniai daugiausia susiję su:

- savanorišku dalyvavimu;
- tam tikru nekilnojamojo turto pardavimu;
- išlaikymu (prašymais skirti, padidinti, sumažinti ar panaikinti išlaikymą);

- pareiškimais dėl nuomos ir išperkamosios nuomos sutarčių;
- laikinuoju biudžetu turto areštams.

Ieškiniai pareiškiami paduodant pareiškimą teismo kancleriui arba registruotu paštu siunčiant **į teismo kanceliariją. Teismo kancleris šaukia proceso šalis** atvykti teisėjo vykdomai apklausai skirtą dieną.

Vienašalis pareiškimas (Teismų kodekso 1025–1034 straipsniai) gali būti naudojamas tik konkrečiai įstatymo nustatytais atvejais, pirmiausia nurodytais Teismų kodekso 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186–1189, 1192 ir 1195 straipsniuose. Jis taip pat naudojamas tada, kai negalima pradėti rungimosi proceso, nes nėra prieštaraujančios šalies.

Todėl vienašalis pareiškimas daugiausia naudojamas vienašaliam procesui, pavyzdžiui, kai būtinais reikiais.

Jeigu įstatyme nenumatyta kitaip, vienašalį pareiškimą turi pasirašyti advokatas, kitaip jis bus niekinis.

Taigi, norint pareikšti ieškinį byloje teikiant vienašalį pareiškimą, iš esmės būtina, kad proceso šaliai atstovautų advokatas.

Kai ginčas susijęs su dalyku, priklausančiu toliau nurodytų teismų jurisdikcijai, proceso šalys gali savanoriškai prisistatyti atvykusios į šiuos teismus:

- pirmosios instancijos teismą;
- darbo teismą;
- prekybos teismą;
- taikos teismą arba
- civiliniams ieškiniams – policijos teismą.

Kai atvykstama savanoriškai, proceso šalys, prašančios priimti sprendimą, po teismo parengtu įrašu pasirašo deklaraciją.

Šiuo išlaidas ir laiką taupančiu būdu kompetentinguose teismuose galima spręsti visus ginčytinus klausimus.

7 Kur konkrečiai turu kreiptis dėl ieškinio pareiškimo – į teismo priimamąjį, teismo sekretoriatą ar kitą administracinį padalinį?

Kiekvienas asmuo, pageidaujantis pareikšti ieškinį teisme, gali susisiekti su šio teismo priimamuoju arba kanceliarija.

Kai dokumentas, kuriuo pradamas procesas, yra teismo šaukimas, teismo antstolis užtikrina, kad būtų įteiktas šaukimo raštas, ir prašo teismo užregistruoti jį bylų sąrašė, kai pateikiamas įteikto šaukimo originalas arba atitinkamais atvejais – kopija (Teismų kodekso 718 straipsnis). Teismo kanceliarija tvarko visų bylų registrą (bylų sąrašą). Įrašas bylų sąrašė galioja tik tuo atveju, jeigu jis įrašomas ne vėliau kaip likus dienai iki skirto teismo posėdžio, į kurį buvo įteiktas šaukimas. Bendrasis bylų sąrašas yra viešas (Teismų kodekso 719 straipsnis). Taigi, atsakovas gali patikrinti, ar byla, dėl kurios jis gavo šaukimą, yra įtraukta į bendrąjį bylų sąrašą.

Kai atvykstama savanoriškai, proceso šalys arba jų advokatai prašo teismo kanceliariją įtraukti bylą į bylų sąrašą.

Inter partes pareiškimą ieškovas arba jo advokatas pateikia teismo kanceliarijai, pristatydamas tiek jo kopijų, kiek yra suinteresuotųjų šalių, arba registruotu paštu siunčia teismo kancleriui (Teismų kodekso 1034d).

Vienašalį pareiškimą dviem egzemplioriais advokatas pateikia teismui, kurio prašoma priimti sprendimą dėl šio pareiškimo. Jis taip pat užregistruojamas teismo kanceliarijoje (Teismų kodekso 1027 straipsnis).

8 Kuria kalba galiu pareikšti ieškinį? Ar galiu ieškinį pareikšti žodžiu, ar jį būtina teikti raštu? Ar galiu siųsti ieškinį faksu arba elektroniniu paštu?

Kalbant apie kalbų vartojimą, reikia pažymėti 1935 m. birželio 15 d. Kalbų vartojimo teismo procese įstatymą (paskelbtas 1935 m. birželio 22 d. *Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*). Šiuo įstatymu reglamentuojamas kalbų vartojimas Belgijos civiliniuose ir prekybos teismuose.

Iš esmės kalbą lemia kompetentingo teismo geografinė vieta. Pagal įstatymo 42 straipsnį esama trijų lingvistinių regionų: prancūzų, olandų ir vokiečių kalbų regionai. Taip pat yra dvikalbis Briuselio miestų telkinys (prancūzų ir olandų kalbos), kuris teisiniu požiūriu apima šias savivaldybes: Anderlechto, Odegermo, Sint Agata Berchemo, Briuselio, Eterbeko, Everės, Vorsto, Ganshoreno, Ikselio, Žeto, Kukulbergo, Molenbeko-Sen Žano, Sen Žilio, Sint Jost ten Nodės, Scharbeko, Iklio, Vatermal Buaforo, Sint Lambrechts Voliuvės ir Sint Piters Voliuvės.

Vis dėlto tam tikromis aplinkybėmis byla gali būti skirta teismui, vartojančiam kitokią procesinę kalbą. Tam tikromis sąlygomis, iš esmės proceso pradžioje, galima prašyti pakeisti procesinę kalbą.

Reikalavimo formulavimas: šaukimu, *inter partes* pareiškimu arba vienašaliu pareiškimu pateiktas reikalavimas turi būti parengtas raštu ir turi atitikti konkrečius procesinius reikalavimus. Kai byla įtraukiama į bendrąjį teismo bylų sąrašą, teismo kancleris pradeda procesinę bylą. Procesinė byla nusiunčiama teismui, kuriame pareiškiamas ieškinys; jeigu tai yra apeliacinis skundas antrosios instancijos teismui arba jeigu byloje turi dalyvauti kasacinis teismas, byla taip pat nusiunčiama aukštesnės instancijos teismo kanceliarijai.

Šiuo metu negalima pareikšti ieškinio faksu arba e. paštu.

9 Ar yra nustatytos specialios ieškinio pareiškimo formos, o jeigu jų nėra, kaip turiu išdėstyti ieškinį? Koks turi būti ieškinio turinys?

Teisės nuostatose nenumatyta iš anksto išspausdintų formų procesui pradėti. Tačiau ieškinyje turi būti tam tikra informacija; jeigu jos nėra, ieškinys pagal teisės nuostatas bus niekinis.

Šaukimo raštas, *inter partes* pareiškimas ir vienašalis pareiškimas turi atitikti tam tikrus Teismų kodekse išdėstytus įstatymo reikalavimus, kitaip jie bus niekiniai. Šie elementai, privalomi būti įtraukti, daugiausia susiję su asmenine informacija apie procese dalyvaujančias šalis, pareiškimo dalyką, kompetentingo teismo paskyrimą ir teismo posėdžio datą.

Todėl šaukimo rašte turėtų būti, *inter alia*, ši informacija (Teismų kodekso 43 ir 702 straipsniai):

- teismo antstolio parašas;
- ieškovo pavardė, vardai ir gyvenamoji vieta;
- asmens, kuriam teikiamas šaukimas, pavardė, vardai ir gyvenamoji vieta arba, kai nuolatinės gyvenamosios vietos nėra, dabartinis to asmens adresas;
- ieškinio dalykas ir trumpa argumentų santrauka;
- teismas, kuriame pareiškiamas ieškinys;
- šaukimo rašto įteikimo diena, mėnuo, metai ir vieta ir
- informacija apie teismo posėdžio vietą, datą ir laiką.

Inter partes pareiškime (Teismų kodekso 1034b straipsnis) turi būti nurodyta:

- diena, mėnuo, metai;
- ieškovo pavardė, vardas, profesija, gyvenamoji vieta ir atitinkamais atvejais – profesinis vardas ir įrašas prekybos registre arba profesiniame registre;
- asmens, kuriam planuojama įteikti šaukimą, pavardė, vardas, gyvenamoji vieta ir atitinkamais atvejais – profesinis vardas;
- ieškinio dalykas ir trumpa argumentų santrauka;
- teismas, kuriame pareiškiamas ieškinys;
- ieškovo arba jo advokato parašas.

Vienašaliame pareiškime turi būti ši informacija (Teismų kodekso 1026 straipsnis):

- diena, mėnuo ir metai;
- ieškovo pavardė, vardas, profesija, gyvenamoji vieta ir atitinkamais atvejais – jo teisinių atstovų pavardės, vardai, gyvenamosios vietos ir profesiniai vardai;
- ieškinio dalykas ir trumpai, bendrais bruožais išdėstyti argumentai;
- ieškiniui nagrinėti paskirtas teismas;
- proceso šalies advokato parašas, jeigu įstatyme nenumatyta kitaip.

Tais atvejais, kai savanoriškai atvykstama į bylos nagrinėjimą pirmąja instancija (į pirmosios instancijos teismą, darbo teismą, prekybos teismą, taikos teismą arba policijos teismą civiliniams ieškiniams), teismas parengia proceso šalių, prašančių priimti sprendimą, deklaracijos ataskaitą. Pagal Teismų kodekso 706 straipsnį proceso šalys pasirašo jos apačioje.

10 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kada? Ar turiu mokėti advokatui nuo pat ieškinio pareiškimo?

Jos iš tikrųjų mokamos teismui. Su procesu susijusios išlaidos – tai pirmiausia žyminis mokesčio, teismo kanceliarijos mokesčiai ir registracijos mokesčiai, su teisiniais veiksmais susijusios išlaidos ir rinkliavos, taip pat mokesčiai už teismo nutarties kopiją (Teismų kodekso 1018 straipsnis).

Prasidėjus procesui registracijos mokestį sumoka ieškovas. Teismo kanceliarijos mokesčiai – tai mokestis už įtraukimą į bylų sąrašą, mokestis už dokumentų parengimą ir mokestis už patvirtintas kopijas. Išlaidos iš esmės priteisiamos iš proceso šalies, pralaimėjusios pagal bet kurį galutinį sprendimą, atitinkamais atvejais – be atskiro nurodymo, kaip numatyta Teismų kodekso 1017 straipsnyje. Teismui leidžiama atidėti sprendimą dėl išlaidų. Tuo atveju sprendimą paskelbęs teismas bet kurios proceso šalies prašymu išlaidas paskirsto.

Į teismo išlaidas neįtraukiamas užmokestis advokatui. Dėl jo susitaria advokatas ir klientas. Taigi, kiekviena proceso šalis sumoka savo advokato nustatytą užmokestį.

Pralaimėjusi proceso šalis gali būti įpareigota sumokėti įstatymo nustatytą įnašą į kitos proceso šalies teisinio atstovavimo išlaidas (Teismų kodekso 1018 ir 1022 straipsniai). Tai – vienkartinė išmoka, kuria prisidedama prie laimėjusios proceso šalies advokato užmokesčio ir tarifinio atlygio. Šio tarifinio atlygio suma ir jos apskaičiavimo ir priteisimo būdas nustatytas 2007 m. spalio 26 d. Karališkame potvarkyje.

11 Ar galiu gauti nemokamą teisinę pagalbą?

(informacijos rinkinys „Teisinė pagalba“)

12 Nuo kurio momento mano ieškinys laikomas oficialiai pareikštu? Ar institucijos praneš, ar mano ieškinys pareikštas tinkamai?

Ieškinys iš tikrųjų pareiškiamas, kai yra įtraukiamas į bendrąjį bylų sąrašą, net ir savanoriško atvykimo atveju.

Pareiškimu grindžiami ir preliminarūs proceso ieškiniai įtraukiami į specialųjį bylų sąrašą, kuriame konkrečiai nurodoma, kad jie yra pareikšti.

Procese dalyvaujančios šalys negauna jokio patvirtinimo, tačiau gali susipažinti su bendroju bylų sąrašu ir įsitikinti, kad byla į jį įtraukta. Kai ieškinys įtraukiamas į sąrašą, teismas įgyja pareigą priimti sprendimą byloje.

13 Ar gausiu išsamią informaciją apie bylos tvarkaraštį (pvz., kada atvykti į bylos svarstymą)?

Apskritai, jeigu proceso šaliai atstovauja advokatas, informaciją apie proceso eigą teikia jis. Be to, informaciją galima gauti iš teismo, kuriame pareikštas ieškinys, kanceliarijos. Šaukimo rašte taip pat pateikiama informacija apie teismo posėdžio datą ir teismą, kuriame pareikštas ieškinys.

Pirmuoju etapu pateikiama konkreti informacija apie pradinį posėdį.

Jeigu įteikiamas teismo šaukimas, teismo antstolis praneša ieškovui pradinio posėdžio, kuris yra pirmasis proceso etapas, datą.

Jeigu paduodamas *inter partes* pareiškimas arba atvykstama savanoriškai, informaciją proceso šalims pateikia teismo kancleris.

Jeigu paduodamas vienašalis pareiškimas, posėdis nevyksta. Vis dėlto, jeigu teisėjas nusprendžia pateikti klausimų, teismo kancleris gali šaukti ieškovą į teismą.

Antruoju etapu byla parengiama teisminiam nagrinėjimui. Kiekvienai proceso šaliai nurodomas įstatymo (Teismų kodekso 747 straipsnio 1 dalyje) nustatytas terminas dokumentams ir nustatytiems faktams (rašytiniams argumentams ir atsiliepimams į ieškinį) pateikti. Jeigu šių terminų nesilaikoma, gali būti taikomos Teismų kodekso 747 straipsnio 2 dalyje nustatytos sankcijos.

Kai byla parengiama teisminiam nagrinėjimui ir pasirengiama gynybai, proceso šalys prašo nustatyti teismo posėdžio datą. Laikotarpis, kuriam nustatoma teismo posėdžio data, priklauso nuo teismo darbo krūvio ir laiko, kurį galima skirti bylai nagrinėti. Dėl kai kuriais atvejais kylančių procesinių klausimų (įvertinimų, proceso šalių ir liudytojų apklausų ir kt.) gali būti sunku iš anksto nustatyti bendrą proceso trukmę. Beje, dėl procesinių klausimų galima procese padaryti pertrauką, jį sustabdyti arba netgi nutraukti.

Teismo posėdžio pabaigoje diskusijos baigiamos ir teismas nagrinėja bylą. Kaip numatyta Teismų kodekso 770 straipsnyje, iš esmės teismas privalo paskelbti nutartį per mėnesį nuo bylos išnagrinėjimo.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriešima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.